Poštnina plačana v gotovini

Leto XX.

TRGOVSKI LIST

Številka 22.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 din, za ½ leta 90 din, za ¼ leta 45 din, mesečno 15 din; za inozemstvo: 210 din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak ponedeljek, sredo in petek

Ljubljana, ponedeljek 22. februarja 1937

Cena posamezni številki din 1·50

Vprašanje tujih družb

V zadnjem času se posveča v naši javnosti vedno večja pozornost vplivu tujega kapitala in tujih družb na naše gospodarsko življenje. Tudi v narodni skupščini je bilo te dni ponovno govora o tujem kapitalu, dasi pravega uspeha vsi ti govori še niso dosegli. Toda vprašanje tujih družb je za nas vse tako važno, da se mora to vprašanje že enkrat rešiti in če iz nobenih drugih razlogov, pa vsaj z ozirom na interese naše državne blagajne.

Notorično namreč je, da baš ona podjetja, ki imajo največje zaslužke pri nas, plačujejo primeroma najmanj davkov. V to vrsto spadajo zlasti razna velika tuja rudarska podjetja, ki dosegajo tudi nad 100% čistega dobička na leto, a ki plačajo manj davkov ko naše domače in neprimerno manjše podjetje, ki se komaj še bori za svojo eksistenco. Pri tem pa uživajo ta tuja podjetja še razne posebne ugodnosti, ki jih domača nikakor ne morejo doseči.

Najmanj, kar se more zato zahtevati je, da se revidirajo vse koncesije tujim podjetjem in da se vse njim dovoljene ugodnosti ukinejo. Zlasti pa, da se ukinejo posebne ugodnosti podjetjem, ki dosegajo visoke čiste dobičke in ki bi mogla tudi brez teh ugodnosti izplačevati dobro dividendo, pa čeprav bi plačevala višje davke in boljše mezde. Ne bo drugače, toda tudi naša država bo morala slediti primeru perzijskega šaha, ki je brez ozira na vse grožnje zahteval revizijo koncesij za petrolejske vrelce in to revizijo tudi dosegel, da je mogel samo z večjimi dajatvami petrolejske družbe urediti svoje državne finance. Po tem zgledu se bomo morali ravnati tudi mi.

Vendar ne gre, da imajo od vseh velikih rudarskih zakladov Jugoslavije vse mogoče tuje družbe naravnost velikanske dobičke, le mi pa nimamo od tega bogastva nič. Za nameček pa dajemo tem tujim družbam k vsem njihovim visokim dividendam še posebne ugodnosti, da se njih dobiček še prav znatno povišuje. To že ni več liberalnost do tujcev, temveč gladko zapravljanje narodnega premoženja. Menda je več ko dovolj, če pustimo tujim družbam 10%, pa magari celo 15% čistega dobička, to pa je le malo preveč, če pustimo, da imajo tudi 100% čistega dobička. Saj v svoji zemlji takega dobička nikdar ne bi dosegli.

Revizija vseh ugodnosti, ki jih uživajo tuje družbe pri nas, je torej prva in neobhodno potrebna naloga.

Tej reviziji pa mora takoj slediti tudi revizija davčnih obveznosti tujih družb. Vendar ne gre, da plača tuja družba, ki dela le pri nas, v Jugoslaviji manj davkov, kakor pa v Angliji, kjer je sedež družbe. Upoštevati je vendar treba, da morajo naša domača podjetja plačati tem več davkov, čim manj jih plačajo tuja podjetja. Vendar ne bomo zaradi tujih podjetij obdačevali v večji meri domačih!

Revidirati pa je treba tudi vse pogodbe tujih družb z njih nameščenci in delavci. Ne gre, da bi naši delavci bili skoraj na stopnji kolonijskih delavcev, ki morajo delati za vsak denar. Prav tako pa ne gre, da bi bila za naše ljudi dostopna le slabše plačana mesta. Tuji kapital se mora zadovoljiti s tem, da pri nas doseže dobro rentabilnost, ne pa da k nam še dovaja tujih delovnih moči, da so naši ljudje zaradi njih ob zaslužek.

V zvezi s tem pa je treba rešiti še eno vprašanje, ki je tudi vedno bolj pereče. Le prepogosto se širi tuji kapital pri nas s tem, da korumpira naše ljudi in da si na podlagi provizij, ki jih plačuje, ustvari čisto izjemen položaj, da se njega ne tičejo nobeni naši zakonski predpisi. Na podlagi teh s provizijami ustvarjenih zvez more tuji kapital kljubovati tudi običajnemu nastopu naših gospodarskih stanov, more kljubovati tudi volji vsega prebivalstva, ker preprečijo njegovi zaščitniki vsako akcijo, ki je naperjena proti njemu. Korupcija se ni pri nas nikjer tako zelo razvila kakor v zvezi s tujim kapitalom. Zato je nadzorstvo nad tujim kapitalom ena prvih potreb.

Nikakor nočemo, da bi se pokazala proti tujemu kapitalu, ki ga potrebujemo, kakršna koli sovražnost ali animoznost. Tudi pošten zaslužek in v primerni višini naj bo tujemu kapitalu zagotovljen. Toda delovanje tujega kapitala je treba spraviti v prave meje, in če ni treba, da bi bil zapostavljen pred domačim, pa je še manj dopustno, da je favoriziran na škodo domačega. A to se danes dogaja in zato je vprašanje kontrole nad tujim kapitalom vedno bolj nujno in pereče.

Prvi skromni začetki zboljšanja

Padanje obratov se je v 4. četrtletju 1936 ustavilo

Prvič od izbruha gospodarske krize izkazuje statistika ljubljanske Zbornice za TOI o gibanju obratov na njenem ozemlju nekoliko ugodnejšo sliko. Število odjavljenih obratov ne presega več v tako obupno visoki meri število prijavljenih, temveč je bilo celo prijavljenih obratov več ko pa odjavljenih. Toda napačno bi bilo iz tega prvega ugodnega znaka že sklepati o zboljšanju položaja, ker v vsem l. 1936. odjave še daleko prekašajo prijave, kakor bo pozneje iz celotnih števik jasno razvidno.

Končno pa se tudi ne sme pozabiti, da se je stalno padanje obratov od l. 1932. dalje končno moralo tudi enkrat ustaviti, saj je to stalno padanje obratov že tako razredčilo vrste obrtnikov in trgovcev, da je enkrat vendar moralo priti do zboljšanja. Vsa stvar pa je sedaj v tem, kako **doseženo zboljšanje ohraniti**, da ne bomo že to leto zopet morali govoriti o ponovnem padanju števila obratov.

Da pa se zboljšanje ohrani, je **samo eno sredstvo**: da se že enkrat **upoštevajo predlogi in zahteve naših gospodarskih organizacij**, da se že enkrat začne voditi gospodarska politika, kakršno naše gospodarstvo potrebuje. Treba je olajšati davčno breme, treba je napraviti konec vsem neenakostim, odpraviti treba privilegije nabavljalnih zadrug in konzumov ter industrijskih prodajaln ter zatreti že enkrat vse nelegalno krošnjarstvo! In treba je nadalje stopiti na prste kartelom, uvesti strogo nadzorstvo nad vsemi tujimi družbami, zlasti pa onemogočiti tuje veleblagovnice. Ne nazadnje pa je treba pomagati tudi našim denarnim zavodom, da bodo mogli normalno obratovati, ker njih funkcije na gospodarskem polju državni denarni zavodi nikdar ne morejo nadomestiti. Uvesti pa je treba tudi red v naši upravi, ki se mora debirokratizirati in decentralizirati, da bo v živem kontaktu z ljudstvom in z gospodarskim življenjem, ne pa obojemu čisto odtujena in zato le v oviro našemu gospodarskemu razvoju. Ena ko druga teh zahtev je nujna in neodložljiva in nobenega resničnega zboljšanja ne bo, če se ne bodo vse te zahteve izvedle.

Sedaj, ko je v nekaterih delih naše države nastalo resnično zboljšanje, je tudi dana možnost, da se začno te zahteve izvajati. Naj se ne porabi večji narodni dohodek le za povečanje fiskalnih dohodkov, temveč tudi v olajšanje davčnega bremena, ker potem bo šele zboljšanje gospodarskega stanja dajalo res dobre obresti.

Ko pa registriramo to prvo zboljšanje v stanju trgovine in obrta v Sloveniji, pa moramo tudi ugotoviti, da se to zboljšanje **ne more niti izdaleka primerjati z zboljšanjem v drugih pokrajinah.** Če je mogel finančni minister v svojem ekspozeju navesti, da je bilo lani **odprtih novih trgovin v Beogradu** 1732, v Osijeku 253, v Splitu 149, v Petrovgradu 257, itd., moramo mi konstatirati, da je kljub rahlemu zboljšanju v 4. četrtletju 1936.

padlo število trgovin v l. 1936. v Sloveniji za 383, število obrtov pa za 502.

Slovenija se torej še ne more pohvaliti z zboljšanjem, Slovenija je še nadalje **deficitna**. Zato pa je tudi Slovenija danes bolj ko katera koli druga pokrajina potrebna državne pomoči, ne pa, da mora ona prispevati še za druge pokrajine. Ne sme ta napačna finančna politika uničiti še zadnjih ostankov nekdanjega slovenskega blagostanja.

Celotno sliko o gibanju obratov v l. 1936. nam **kažejo naslednje** številke.

Obratov je bilo

	prijavljenih	odjavljenih	
Trgovina:			
četrtletje			
I.	203	528	— 325
II.	183	283	— 100
III.	169	142	+ 27
IV.	212	197	+ 15
skupno	767	1150	— 383
Obrt:			
četrtletje			
I.	251	478	— 227
II.	232	365	— 133
III.	103	246	— 143
IV.	320	325	+ 1
skupno	912	1414	— 502
Gostinski obrati:			
I.	67	76	— 9
II.	58	69	— 11
III.	65	43	+ 22
IV.	59	46	+ 13
skupno	249	234	+ 15

Industrija:

Vse leto je bilo 6 obratov več prijavljenih ko odjavljenih.

Če pa pogledamo nazaj na gibanje obratov od l. 1932. dalje, potem dobimo naslednjo sliko:

Trgovina:

	prijave	odjave	
1932	1069	1521	— 452
1933	777	2107	— 1330
1934	670	2043	— 1373
1935	640	1616	— 976
1936	767	1150	— 383
skupno	3923	8437	— 4514

Obrt:

1932	2007	2017	— 10
1933	927	2263	— 1336
1934	992	2361	— 1369
1935	835	1557	— 722
1936	912	1414	— 502
skupno	5673	9612	— 3939

Od leta 1932. dalje je torej število trgovin in obrtov v Sloveniji nazadovalo za nič manj ko 8453 ali okroglo **za 8500 obratov.** Za majhno Slovenijo, ki je vrhu vsega agrarno **pasivna pokrajina, pač katastrofalna številka.**

Afera Diamantsteina

Na senzacionalen način poroča beograjsko časopisje, zlasti pa »Politika« že nekaj dni o aferi zagrebške »Tehničke unije«, kakor da bi šlo tu za afero, ki bi se mogla primerjati z našimi največjimi aferami, kakor našičko, židom Regenstreifom, gradnjo železnic po tujih družbah, raznimi tihotapskimi aferami, invalidsko afero itd. V resnici pa je stvar precej drugačna in iz vse afere »Tehnične unije« je ostala le afera žida Diamantsteina, ki se je pri nas lepo prekrstil v Milana Danića.

Kajti predvsem je treba omeniti, da »Tehnička unija« še ni začela delovati in da tudi nihče ni bil oškodovan. Če se kljub temu o tej aferi piše tako na široko, mora človek nehote dobiti vtis, da niso ustvarili afero stvarni razlogi, temveč čisto posebne špekulacije, ki tudi niso brez zveze z zavistjo konkurence. Ni pa niti izključeno, da se je hotelo pokazati, da nima afer le Beograd, temveč so te tudi v drugih krajih.

Afera sama je danes že prav za prav likvidirana in zato ne bi bilo treba o njej še pisati. Toda afera je dala tudi dober nauk, ki zasluži, da se poudari.

Poglobitev naših trgovinskih odnošajev z Nemčijo je na vsak način zahtevala ustanovitev posebne organizacije v Jugoslaviji, ki bi pospeševala te trgovinske odnošaje. Enako pa bi bila potrebna podobna organizacija tudi v Nemčiji, obe organizaciji pa bi delovali skupno in složno. Na tej zamisli je bila ustanovljena tudi družba »Technische Union« v Zagrebu.

Kakor pa je bila zamisel nove družbe pravilna, tako je bila njena izvedba slaba in napačna. Namesto da bi se Nemci obrnili na naše znane gospodarske ljudi, da bi pred ustanovitvijo družbe vprašali za svet tudi naše gospodarske organizacije in gospodarske liste, so zaupali vse nekemu Milanu Daniću, ki ga v naši gospodarski javnosti sploh nihče poznal ni. Končno pa je še prišlo na dan, da je pravo ime Milana Danića Alfred Diamantstein, da je bil dve leti zaprt kot agent Bele Kuna. Čisto po nepotrebnem si je tretji rajh nakopal blamažo, da si je izbral za svojega zaupnika v Jugoslaviji Žida in bivšega komunista. Posledica tega odkritja je bila, da je ves upravni odbor Tehnične unije odstopil in da se danes ne ve, če bo ta družba sploh še delovala ali ne.

Toda podobna družba je potrebna in tako v našem ko v nemškem interesu je, da se ustanovi organizacija, ki bo pospeševala trgovinske odnošaje med Nemčijo in Jugoslavijo. Toda takšno organizacijo naj ustanove v Jugoslaviji pravi zastopniki našega gospodarstva, naši jugoslovanski gospodarski ljudje, pa tudi ne bo nobene nepotrebne afere.

To je nauk afere Diamantstein in ta nauk naj ne bo zaman!

Za rešitev kreditnih zadrug

Kreditne zadruge bodo izvzete iz določb uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov.

Kakor poroča »Politika«, pripravlja vlada amandman, s katerim se bodo kreditne zadruge izvzele iz določb uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov. Zaradi teh določb so namreč prišle kreditne zadruge **v izjemno težaven položaj.** Ker so znašali kmetski dolgovi večinoma manj ko 25.000 din, **so izgubile kreditne zadruge polovico, oz. četrtino svojih terjatev.** Poleg tega pa **so izgubile tudi vso svojo klientelo**, ker je vse dolžnike prevzela Priv. agrarna banka. Zadruge bi morale zato po vrsti likvidirati. Še vedno pa je kreditno zadružništvo podlaga vsega zadružništva in slovenskim zadružnim centralam se je sedaj posrečilo prepričati vladne kroge, da je treba kreditno zadružništvo izločiti iz uredbe o likvidaciji kmetskih dolgov. To se bo sedaj tudi zgodilo. Vprašanje pa je, če ne bi bilo najbolje, da bi se sploh vsa kmečka zaščita polagoma popolnoma likvidirala.

Naša statistika se z angleško ne ujema

Po uradnih angleških podatkih je uvozila Anglija iz Jugoslavije blaga za 1,9 milijona funtov, proti 1,2 milijona v l. 1935. Izvozila pa je v Jugoslavijo blaga za 0,9 milijona funtov (l. 1935. prav toliko), da je bila Anglija proti nam pasivna za 1 milijon funtov (za 238 milijonov din).

Po naši statistiki pa smo bili lani proti Angliji aktivni le za 84 milijonov din, dočim smo bili leta 1935. celo pasivni za 161 milijonov dinarjev.

Katera statistika je torej pravilna?

Kako se bodo razvijali naši trgovinski odnošaji z Nemčijo

O tem pravi »Jugoslov. Lloyd« med drugim naslednje:

Do konca tega tedna bo rešeno vprašanje glede plačilnega sporazuma z Nemčijo. Ker znaša naš aktivni saldo, če se odbijejo nemške terjatve za Zenico, **okoli 20 milijonov mark,** predlagajo nekateri, da bi se naš izvoz v Nemčijo omejil. V zvezi s tem pa je še opozoriti na razliko mnenj nemških in naših strokovnjakov glede naših izvoznih predmetov. Nemci bi n. pr. hoteli predvsem uvažati našo pšenico, mi pa bi hoteli zlasti živino in živalske proizvode. Vendar pa se pričakuje, da bodo ostali kontingenti, ki smo jih dobili v Dresdenu, še nadalje v veljavi.

V kratkem bo rešeno **vprašanje nabave železniškega materiala** za vsoto 400 milijonov din. Po vsej verjetnosti se bo vsaj polovica tega materiala nabavila v Nemčiji in bi se s tem naš saldo zmanjšal od 280 na 80 milijonov din.

Lansko leto smo uvozili iz Nemčije blaga za 1087 milijonov din. Toda to niso bili samo nemški proizvodi, temveč je bilo med tem blagom tudi mnogo **»tranzitnega« blaga,** ki smo ga uvozili iz Južne Amerike, Afrike in Japonske. Tega tranzitnega blaga je bilo vsaj **za 200 milijonov din,** to je 20% vsega našega uvoza iz Nemčije. To blago smo dosedaj uvažali večinoma neposredno iz tujih krajev. Za to blago pa smo morali dajati devize in zato smo lani prepovedali uvoz blaga iz Japonske. Sedaj pa dobivamo to isto blago iz klirinških držav. Nemčija nima nobenega interesa, da dopušča prevoz takšnega blaga skozi Nemčijo, ker mora sama plačati za to blago devize. Vendar ni delala nobenih težkoč za izvoz tega blaga. Mi pa smo imeli od tega samo koristi.

»Jugoslovenski Lloyd« zaključuje svoja izvajanja, da bi mi bili brez tega tranzitnega blaga v trgovinskih odnošajih z Nemčijo aktivni vsaj za 100 milijonov din, dočim smo danes pasivni.

Kompenzacijski posli z Ameriko in drugimi neklirinškimi državami

Na zadnji seji uvoznega odbora pri Narodni banki se je sklepalo o trgovini na podlagi kompenzacij. Zlasti se je govorilo o kompenzacijskih kupčijah z Združenimi državami Sev. Amerike. Uvozni odbor je sklenil, **da se kompenzacijski posli z Ameriko in drugimi neklirinškimi državami dovolijo,** toda samo z namenom, da se poveča izvoz onih naših izvoznih predmetov, ki niso izrečno izvzeti iz kompenzacij. Ti predmeti se bodo izvažali na ta način, da se bo ena tretjina njih vrednosti kompenzirala, z drugo tretjino bodo mogli izvozniki svobodno razpolagati, tretjo tretjino pa bodo morali ponuditi Narodni banki v odkup. Na podlagi kompenzacij pa se ne morejo izvažati zlasti naslednji predmeti: baker, volna, kože velikih živali, koruza, pšenica, opij in hmelj. Izvoz vseh teh predmetov se mora plačati z devizami.

Pred pričetkom trgovinskih pogajanj z Argentino

Kakor poroča »Jugoslovanski Kurir«, se v Beogradu že pripravlja material za trgovinska pogajanja z Argentino. Naš argentinski poslanik **dr. Cankar** bo v kratkem dobil pooblastilo vlade, da začne trgovinska pogajanja. Prejšnja leta je trdila argentinska vlada na podlagi svoje nepopolne statistike, da je naš uvoz v Argentino trikrat večji kakor pa njen izvoz v Jugoslavijo. Ko pa je uvedla Argentina statistiko na podlagi potrdil o izviru blaga, se je izkazalo, da je imela Argentina aktivno trgovinsko bilanco z Jugoslavijo.

Na sklenitvi trgovinske pogodbe z Argentino so posebno interesirani naši lesni izvozniki. Posebno bukovina bi se mogla uspešno plasirati na argentinski trg. Sedaj nam precej ostro konkurirajo Čehoslovaki, ker pač ima Češkoslovaška že davno sklenjeno trgovinsko pogodbo z Argentino. Upati je, da se bo sedaj trgovinska pogodba z Argentino vendarle sklenila, saj smo menda zadnja država, ki še nima trgovinske pogodbe z Argentino.

Skok delnic Trepča Mines v Londonu

Pred kratkim so skočile delnice družbe Trepča Mines v Londonu na 30 šilingov, čeprav znaša njih nominala samo 5 šilingov. Pri tej priliki so se pojavili v angleškem tisku zanimivi komentarji. Neki list piše, da je **ta skok kljub odličnim cenam za svinec pretiran!** Isti list piše, da imajo od vseh jugoslovanskih delnic najboljšo bodočnost delnice podjetja **Zletovo,** ki so bile šele pred kratkim izdane. Te delnice priporoča list kot mnogo boljše kakor pa so delnice Kopaonika, ki tudi notirajo na londonski borzi, čeprav ne uradno. V komentarjih drugih listov se poudarja ne samo odlično stanje teh družb, ki morejo računati še na boljše dobičke, temveč tudi na zboljšanje zunanje-političnega položaja Jugoslavije. Kot posebno važen dogodek se označuje sklenitev prijateljskega pakta med Bolgarsko in Jugoslavijo.

Po nekih vesteh so začeli **Francozi v velikem obsegu kupovati v Londonu delnice teh družb.**

Zasedanje banovinskega sveta zaključeno

V soboto je bilo zaključeno zasedanje banovinskega sveta. Treba je priznati, da se je slovenskemu gospodarstvu posvečalo na zasedanju mnogo pozornosti in da je bila pri vseh dobra volja, da bi se pomagalo slovenskemu gospodarstvu iz sedanje krize. Ta dobra volja bi tudi dosegla mnogo večje uspehe, če bi bil banovinski svet v resnici pravo zakonodajno telo in ne le posvetovalni organ. Morda tudi to enkrat še doživimo.

K svojim poročilom o zasedanju banovinskega sveta naj dodamo še naslednja poročila:

Vsi banovinski dolgovi

so znašali 31. 12. 1936 62,304.431 din Med upniki je na prvem mestu banovinska hranilnica v Ljubljani z okoli 19 milijoni din, nato banovinska hranilnica v Mariboru s 15,480.000, Poštna hranilnica z 10,000.000 in Pokojninski zavod z 9,500.000 din. Obrestna mera se giblje med 7 in 9%, kar je vsekakor mnogo in bi bila konverzija dolgov nujna.

Ves denarni promet banovine se opravlja po Poštni hranilnici ter plača banovina za pristojbine in tiskovine okoli 200.000 din na leto. Potreba klirinškega zavoda v Sloveniji postaja vedno bolj evidentna.

Plačilo predvojnih avstro-ogrskih rent.

Banski svetnik **dr. Golia** je na zasedanju sprožil tudi zelo važno vprašanje predvojnih avst.-ogrskih rent. V Sloveniji imajo regulativne hranilnice teh rent za blizu 100 milijonov kron in Jugoslavija bi morala te rente obrestovati po mirovni pogodbi. Vse prošnje pa, da bi država to storila, so bile dosedaj brezuspešne, čeprav je obveznost države nesporna. Predlaga zato banskemu svetu posebno resolucijo, da se to vprašanje enkrat uredi, kar je tudi v interesu državnega ugleda in kredita.

O stanju trgovine, obrta in industrije

je poročal **dr. Marn.** Položaj se je nekoliko zboljšal, kar dokazuje tudi zmanjšanje števila konkurzov od 43 na 28. Ustanovili sta se lani dve novi delniški družbi. Avtobusnih podjetij je 53, ki so imela v obratu 78 prog s 1871 km dolžine.

Posebno uspešno je deloval zavod za domači obrt, čegar zasluga je, da ni bila niti ena čipkarica nezaposlena.

Število učencev v **obrtno-nadaljevalnih** šolah se je povišalo od 5690 na 6175. Skupno je bilo teh šol 70 z 245 razredi in 511 učitelji. Samo 75% vseh vajencev pa obiskuje danes obrtno-nadaljevalne šole.

Končno je podal dr. Marn še poročilo o našem tujskem prometu.

V debati je o stanju naše **industrije** govoril banski svetnik **doktor Golia.** Poudarjal je, da se industrija še prav nič ni opomogla, čeprav bi se v izvenslovenskih časopisih dostikrat rado dopovedalo, kako sijajno da se godi slovenski industriji. Ta trpi tudi zaradi tega, ker še vedno ni obdačenje v vsej državi enakomerno. **Davčna bremena** so še vedno na nekatere pokrajine naložena v večji meri ko na druge. Razlika pa je **tudi v mezdah** in z novo uredbo o minimalnih mezdah te razlike še ne bodo odpravljene. Akordno delo ni mogoče v vseh tvornicah odpraviti in zato prosi bana, da se glede akordnega dela svoje pravice ne posluži.

Posebno težko je prizadeta **industrija,** ki je navezana na izvoz, zlasti pa je bila udarjena **lesna industrija,** ki je izgubila njej neobhodno potrebni italijanski trg.

Nato je govoril dr. Golia o **preobilici deviznih predpisov,** ki jih je toliko, da se že strokovnjaki v njih ne spoznajo. Kazni zaradi deviznih prestopkov so zato dostikrat krivične.

Carinske olajšave za stroje, ki jih potrebuje industrija, so skoraj čisto odpravljene. Nepotrebno je, da mora biti v komisiji za pregled strojev tudi vedno uradnik iz Beograda. S tem se delo komisij zelo podraži.

Končno je opozoril dr. Golia na težavni položaj bratovskih skladnic ter na potrebo zboljšanja strokovnega šolstva.

Zelo obširna je bila tudi debata o

socialnem skrbstvu.

Posebno mnogo pozornosti se je posvetilo **izseljeniškemu vprašanju.** Sprejeta je bila nadalje resolucija, ki pozdravlja akcijo za razširitev ljubljanske bolnišnice.

Dr. Adlešič je predlagal, da kupi banovina kopališče **Toplice na Dolenjskem.** Ustanovi naj se zavod za zdravljenje raka. Mestna občina bo dala potrebne prostore na razpolago, tvrdka Philips pa potrebno aparaturo. Zavod naj bi vodil primarij dr. Cholewa.

Nadalje je bila sprejeta še cela vrsta drugih koristnih predlogov, ki pa bodo zaradi pomanjkanja sredstev morda še čakali na realizacijo.

Daljša debata se je razvila tudi o **predlogu glede obveznega zavarovanja proti toči.** Ker bi takšno zavarovanje zahtevalo veliko kritje, ki ga danes ne zmore ne banovina in ne kmetsko prebivalstvo, je bilo soglasno sklenjeno, da se to zavarovanje zaenkrat ne uvede.

V imenu banovinskih svetnikov se je zahvalil banu dr. Natlačenu za njegovo delo **dr. Leskovar** in mu izrekel zaupnico vsega sveta.

V svojem sklepnem govoru je poudarjal ban **dr. Natlačen,** da zaradi skromnih sredstev banovine žal ne bo mogel vseh predlogov tudi izvesti. Izreka priznanje banovinskim svetnikom za njih delo. Čeprav je položaj težaven, je vendarle potreben tudi optimizem. Kljub slabi letini je ta tudi upravičen, ker so vendarle tu znaki, da se začenja gospodarsko stanje boljšati. Ta optimizem naj poneso banovinski svetniki tudi med narod.

Končno se je zahvalil ban doktor Natlačen še uradništvu za vestno delo, nakar je redno zasedanje banskega sveta zaključil.

Črna kronika

Društvo industrijcev in veletrgovcev v Ljubljani je izdalo to okrožnico o otvorjenih in končanih konkurznih in prisilnih poravnavah izven konkurza za čas od 1. do 15. februarja.

OTVORJENI KONKURZI

Primorska banovina: Grčić Andrija, Šibenik.

MORAVSKA BANOVINA:

Grujić Božidar, ekonom, Aleksandrovac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Singer Ignjat, Pančevo.

RAZGLAŠENE PRISILNE PORAVNAVE:

Savska banovina: »Platnara« Franjo Gromer, Zagreb, Nikolićeva 17; Zlatarić Adolf, Osijek I., Kapucinska 18.

Drinska banovina: Šakić Salih, Brčko.

Donavska banovina: Horvat Djuro, Vršac.

Beograd, Zemun, Pančevo: Sarić Sava, Beograd, Vasina ul. 3.

KONČANI KONKURZI:

Savska banovina: Dragišić Dobrivoj, Matijević; Tušek Viktorija, Pregrada.

Primorska banovina: Pućka blagajna u Selcima na Braću.

Drinska banovina: Kohut Jan, Šid; Nedić Janko, Desić.

Donavska banovina: Kraus Bela i drug, Subotica.

Vardarska banovina: Antonović Zarija, Tajnište.

Beograd, Zemun, Pančevo: Zaklanac A. Djordje, Beograd.

POTRJENE PRISILNE PORAVNAVE IZVEN KONKURZA:

Savska banovina: Olivieri Vladimir, Senj.

Vrbaska banovina: Bates Janko, Bihać; Komić Mehmed-Sumbulj, Otoka.

Donavska banovina: Margit parni mlin d. d., Subotica.

* Podatke za dravsko banovino smo izpustili, ker jih objavljamo sproti. Vsi drugi podatki, ko o rokih, kvotah itd., v tajništvu društva.

Diskusijski večer v Celju

Trgovsko društvo v Celju priredi v obliki diskusijskega večera in s posebnim ozirom na praktično trgovsko poslovanje **v četrtek, dne 25. februarja 1937 ob pol 9. uri zvečer v veliki dvorani Obrtnega doma v Celju, Vodnikova ulica, vseskozi zanimivo predavanje o »Prodajni umetnosti v praksi« s predvajanjem skioptičnih slik.**

Predaval bo priznani strokovnjak g. Stane Megušar, trg. sotrudnik in izložbeni aranžer iz Ljubljane, ki nam je že od lanskega predavanja dobro znan.

Vabimo vse gg. trgovce na to predavanje in jih še posebno prosimo, **da udeležbo priporoče vsem svojim sotrudnikom in nameščencem,** ker je to predavanje za današnje čase posebno aktualno in za vsakogar nujno potrebno.

Občni zbori

Centralna vinarna d. d. v Ljubljani ima 12. redni občni zbor v četrtek, dne 11. marca ob pol 16. v svojih prostorih v Frankopanski ulici v Ljubljani. Dnevni red običajni. Delnice je treba založiti 6 dni pred občnim zborom z najmanj 25 nezapadlimi kuponi pri Vzajemni posojilnici v Ljubljani.

Politične vesti

Jugoslovanski stalni delegat pri Zvezi narodov dr. Subotić je v tajništvu Zveze narodov registriral pakt prijateljstva med Jugoslavijo in Bolgarsko.

Pariški »Temps« zelo ugodno komentira rezultate atenske konference Balkanske zveze ter poudarja, da so balkanski narodi s konferenco dokazali, da nočejo več biti igrača v rokah drugih velesil.

Med češkoslovaško vlado in nemškimi aktivističnimi strankami se vodijo že več časa pogajanja za sklenitev popolnega sporazuma med Nemci in Čehoslovaki. Kakor se poroča iz Prage, potekajo ta pogajanja **ugodno** in bo v kratkem dosežen sporazum. Nemci bodo dobili velike pravice, zato pa bo Češkoslovaška notranje močno utrjena, da se bo mogla z uspehom upreti napadom iz tujine.

Pri proslavi rojstva sina italijanskega prestolonaslednika in razdeljevanju daril po podkralju Grazianiju prebivalstvu v Adis Abebi so nakrat padle **ročne granate,** da je bil podkralj Graziani težko, general Liotta pa lahko ranjen. Abuna, verski poglavar etiopske cerkve, je bil ubit. Več vojakov in etiopskih duhovnikov je bilo ranjenih. Nastala je panika ter so atentatorji brez sledu izginili. Italijanski listi poudarjajo, da pri atentatu ne gre za politično zaroto, ker se je Graziani ravnokar vrnil s 3000 km dolgega potovanja po Etiopiji ter da je povsod našel največji mir in red. Na drugi strani pa nekateri poudarjajo, da je imel atentat ta cilj, da pokaže, da se etiopski narod še ni vdal italijanski nadoblasti.

Zaradi atentata v Adis Abebi je v vsej Italiji še poostrena že itak ostra cenzura. Posebno vznemirjenje je nastalo po vsej Italiji, ko so bile nakrat prepovedane vse veselice in zabave. Ljudje so smatrali to prepoved kot dokaz, da je podan vzrok za splošno narodno žalost. Pozneje je bila ta prepoved preklicana. Po vseh italijanskih mestih so vojaške straže okrepljene, po ulicah pa patruljirajo pomnoženi oddelki karabinerjev. Vse te ukrepe spravljajo ljudje v zvezo z dogodki v Etiopiji, čeprav ni iz Adis Abebe nobenih vesti. Širijo se vesti, da je v vsej Etiopiji izbruhnila nova vstaja.

V zvezi s prihodom nemškega zunanjega ministra v. Neuratha na Dunaj pišejo listi, da namerava Šušnikova vlada obnoviti monarhijo in da to njeno namero podpira tudi Rim. Italijanska vlada je namreč mnenja, da bi obnovitev habsburške monarhije najlaže preprečila priključitev Avstrije k Nemčiji. Obnovi habsburške monarhije pa se krepko upira Nemčija in namen potovanja v. Neuratha je baš v tem, da odvrne Šušnika od njegove namere.

V angleškem parlamentu je bila velika debata o oboroževanju, tekom katere so skoraj vsi govorniki naglašali, da se mora tudi **Anglija** z ozirom na oboroževanje drugih narodov oborožiti. Vodja delavske stranke major **Attlee je celo pozval vlado, da takoj sklene vojaško zvezo s Francijo in Rusijo.** Ob koncu debate je povzel besedo ministrski predsednik **Baldwin,** ki je dejal, da se hoče Anglija oborožiti predvsem zato, da bo mogla tudi še nadalje izvajati in podpirati politiko Zveze narodov. **Oboroževanje Anglije ne služi samo njeni lastni varnosti, temveč tudi varnosti Belgije, Francije in vsakega naroda, ki bi bil brez lastne krivde napaden.** Anglija bo še naprej branila načelo kolektivne varnosti. Zbornica je sprejela govor ministrskega predsednika Baldwina z velikim odobravanjem ter odobrila pooblastilo vladi, da najame veliko posojilo za oboroževanje s 329 proti 150 glasovom.

Portugalska je končno pod močnim angleškim pritiskom pristala, da se bo tudi portugalska meja nadzirala glede pošiljanja vojakov in orožja v Španijo. Nadzorstvo pa bodo izvajali samo angleški agenti ter oficirji.

Na madridski fronti se vodi sedaj predvsem boj za cesto iz Madrida v Valencijo. Madridska poročila pravijo, da se razvijajo ti boji za republikance uspešno in da so se morali uporniki umakniti. Številni so letalski boji nad Madridom, ki pa kažejo premoč republikancev.

Tudi italijanska vlada je izdala prepoved odhoda prostovoljcev v Španijo. Menda velja ta prepoved tudi za vojake.

Vlada v Valenciji ne dovoljuje odhoda prostovoljcem, pa čeprav so zaprosili za vrnitev v svojo domovino.

Za visokega komisarja Zveze narodov v Gdanskem je imenovan Švicar dr. Burghardt, univ. profesor v Ženevi.

Denarstvo

Odlog plačil je dovoljen:

Hranilnici in posojilnici na Prihovi za dobo šestih let za dolgove, nastale pred 16. decembrom 1936. Obrestna mera za stare vloge po 2 odstotka.

Kmetski posojilnici vrhniške okolice na Vrhniki za dobo 6 let za dolgove, nastale pred 27. oktobrom 1936. Obrestna mera za stare vloge po 2 odst.

Beograjska borza

Tendenca na beograjski efektni borzi je še nadalje čvrsta, ker je ponudba slaba, povpraševanje pa znatno. Posebno zanimanje je za **vojno škodo**, kar je tudi v zvezi z njenim žrebanjem koncem tega meseca. Tečaj vojne škode je še naprej v stalnem dvigu, toda 400 dinarjev še ni dosegel, kakor so mnogi pričakovali. Prognoza pa je, da bo ta tečaj še prekoračen.

Vojna škoda, ki je začela s 394'—, se je dvignila koncem tedna na 398'50 do 399'—. Skoraj na tem tečaju (397'50) je bila tudi zaključena za majski termin.

Narasel je tudi tečaj za **Blaira**. 7% Blair se je dvignil od 81 na 81'50, 8% pa od 90'15 dne 16. febr. na 91'50 dne 19. t. m. Pričakovati pa je, da bo še narasel, ker je njegov tečaj v primeri z drugimi posojili še prenizek.

6% dalmatinske obveznice so tudi v dvigu in so 1000dinarske narasle od 68'50 na 68'75, 5000-dinarske pa od 70'50 na 70'75 din. Opaža pa se, da je teh obveznic vedno manj na trgu.

Priv. agrarna banka se je dvignila od 204 na 205, Narodna banka pa je ostala neizpremenjeno na 7350. Nekateri mislijo, da se bo po izplačilu kuponov dvignila.

Ves **promet** je v preteklem tednu znašal 5,4 proti 7,8 milijona dinarjev v prejšnjem tednu. Največ kupčij je bilo z vojno škodo, zlasti v terminskih poslih.

Tečaji delnic naših industrijskih podjetij so ostali skoraj neizpremenjeni.

Na tujih borzah pa so naše predvojne obligacije popustile, dočim so se povojne dvignile.

Na **deviznem trgu** je bil potek poslov miren. Ker kupuje Narodna banka vsako količino funtov po tečaju 238, je ostal tečaj funta tudi neizpremenjen.

Avstrijski **šiling** je v preteklem tednu ponovno popustil in padel na 7'85, potem pa se je zaradi velikega povpraševanja dvignil na 8'04.

Nemška marka, katere je mnogo na trgu, je 19. febr. zaključila na tečaju 12'37 do 12'39.

Ves promet na devizni borzi je znašal 25,7 milijona din, prejšnji teden 26,1 milijona. Največ kupčij je bilo v Berlinu (za 9'2 milijona din).

Na svobodnem trgu so se določali tečaji valut na bazi en napoleondor = 325 din.

Da se novi kmetski dolžniki Priv. agrarne banke zadostno pouče o svojih dolžnostih, bo 60 uradnikov banke obiskalo vse vasi v Jugoslaviji. Vsak teden bo teh 60 uradnikov predelalo po eno banovino. Na ta način bi bili vsi kmetski dolžniki informirani o svojih dolžnostih do konca aprila. Ni ravno mogoče reči, da bi bilo takšno informiranje vzgled za moderno dobo.

Italija bo prevzela del avstrijskega notranjega posojila, ker ni bilo posojilo v celoti podpisano.

En angleški funt je vreden 50 pezet v srebru, 52 pezet v bakru, 75 pezet v Francovih bankovcih in 100 pezet v bankovcih madridske vlade. Prebivalstvo v Gibraltarju zato vedno bolj odklanja plačilo v španskih bankovcih ter zahteva, da se prizna funt kot edino plačilno sredstvo v Gibraltarju.

Napredek Poštne hranilnice

Premalo podatkov po pokrajinah

Prejeli smo »Poslovni izveštaj« Poštne hranilnice za l. 1936. Menda ni greh, če pripomnimo, da ima Poštna hranilnica v Sloveniji pač tako veliko klientelo, da bi mogla Poštna hranilnica izdati vsaj svoje poslovno poročilo tudi v slovenščini. Poročilo je seveda tiskano v Beogradu. Tu pa tam bi se pač moglo natisniti tudi v kateri drugi tiskarni.

Poročilo dokazuje, da Poštna hranilnica stalno napreduje. Tako se je **promet** lansko leto povečal za 16 milijard din, od l. 1923. do l. 1936. pa je narastel od 63 na 255 milijard din.

Tudi **čekovni promet** je v stalnem dvigu. L. 1923. je bilo skupno le 9985 čekovnih računov, l. 1935. 25.439, l. 1936. pa 26.283.

Ni pa bil pri vseh podružnicah razvoj isti. L. 1935. je bila **Ljubljana** po številu čekovnih računov še na 2. mestu, l. 1936. je padla na 3. mesto, kakor je razvidno iz naslednje tabele:

	Število ček. računov	
	1935	1936
Beograd	6643	7137
Zagreb	7594	7754
Ljubljana	6736	6788
Sarajevo	3143	3214
Skoplje	1323	1390

Vloge po čekovnih računih so se povečale od 1178,9 milijona din v l. 1935. na 1466,5 v l. 1936. Promet po čekovnih računih pa od 65,7 na 71,7 milijard din. Zlasti je narastel brezgotovinski promet, in sicer od 50'84% na 53'47%.

Glavni kader imetnikov čekovnih računov je v trgovini. Trg. firm ima skupno 9005 čekovne račune, društva, organizacije in klubi 2909, industrijska podjetja 2718, drž. uradi 1476, denarni zavodi 1164 in časopisi 1130. Iz teh številk se vidi, da bi bilo tudi v interesu Poštne hranilnice, če bi ta pomagala tudi gospodarskim ustanovam in podjetjem.

Zelo se je razvil tudi promet Poštne hranilnice s tujino.

Zelo ugodno napredujejo tudi **hranilne vloge** pri Poštni hranilnici. Od l. 1935. so narasle te za nič manj ko 132 milijonov din, to je za več, kakor pa je Poštna hranilnica dala vsem denarnim zavodom v državi kredita. Poročilo navaja, da se ti krediti poleg tega stalno manjšajo, da pa to zmanjšanje ni posledica kakšnega pritiska Poštne hranilnice. Dolžniki sami prodajajo svoje vrednostne papirje, da zmanjšajo dolg pri P. H. Ali ni to opomin, da so morda pogoji P. H. pretrdi?

Skupno so dosegle hranilne vloge **l. 1936. 982 milijonov dinarjev. Pred 16. leti so znašale le 8,4 milijona din.** Med vlagatelji, ki jih je 410.418, je več ko tri četrtine vlagateljev z vlogami do 1000 din.

Izseljeniške vloge so narasle od 27,1 na 27,6 milijona din.

P. H. obrestuje vloge s 4% obresti, toda samo vloge do 100 tisoč dinarjev.

Gotovina, s katero je razpolagala P. H., je bila vedno velika, ter je znašala v novembru in decembru 1936 okoli pol milijarde dinarjev.

Največ denarja je **kreditirala** P. H. **državnim uradom in drž. blagajni** ter so lani ti krediti dosegli že vsoto 1176,2 milijona din. Poleg tega se je P. H. udeležila tudi akcije za zagotovitev največje likvidnosti **blagajniških zapisov** pri financiranju javnih del.

Krediti denarnim zavodom so znašali 128,8, občinam 53,6, lombardna posojila pa 54,9 milijona dinarjev. Vrednostni papirji so izkazani s 519,2 milijona din.

Vsi **rezervni fondi** P. H. znašajo že 130,3 milijona din, **nepremičnine** P. H. pa so izkazane v bilanci z zneskom 81,4 milijona din.

Čisti dobiček P. H. se je lani dvignil od 56,8 na 59,1 milijona dinarjev.

Nove podružnice namerava P. H. odpreti v Sušaku, Splitu, Dubrovniku in Podgorici.

Preslabo plačano uradništvo P. H.

Ko omenja poročilo še razne ukrepe P. H. za zboljšanje službe, podaja še poročilo o zdravstvenem stanju nameščencev.

Poročilo konstatira, da je **zdravstveno stanje osebja zelo neugodno, kar je po mnenju zdravnikov posledica prevelike zaposlenosti nameščencev ter njih preslabe prehrane. Vodstvo P. H. je zato mnenja, da je treba število osebja na vsak način zvišati, nameščencem pa plače zvišati.** Upamo, da se bo to tudi zgodilo, saj je tudi v interesu P. H. same, da je njeno uradništvo zadovoljno. V tem je pač največje jamstvo za nadaljnje uspešno delovanje P. H.

Končno navaja poročilo še podatke o notranjem poslovanju P. H. Posli stalno naraščajo. Vseh nameščencev je bilo v centrali 318, pri podružnicah pa: v Ljubljani 136, v Zagrebu 164, v Sarajevu 68 in v Skoplju 39, skupno 725. Od teh je zaposlenih pri čekovnem in hranilničnem prometu le 495 nameščencev. Pač zelo malo z ozirom na tako obsežne posle Poštne hranilnice.

Dobave - licitacije

Kr. banska uprava dravske banovine razpisuje za **rekonstrukcijo mostu v Goriči vasi** in mostu v **Dolenji vasi** II. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 17. marca ob 11, v sobi št. 45 tehničnega oddelka v Ljubljani. Vsota odobrenega proračuna din 73.705'01.

Uprava policije v Ljubljani razpisuje nabavo 100 zimskih bluz in 43 dolgih hlač. Javna ustna licitacija bo dne 22. marca ob 11. v pisarni poveljnika policijske straže.

Mestno poglavarstvo mariborsko razpisuje za preureditev **centralne kurjave** v zgradbi carinske pošte v Mariboru III. javno pismeno ponudbeno licitacijo na dan 8. marca ob 11. v prostorih mestnega gradbenega urada. Vsota odobrenega proračuna din 167.198'70.

Mestna elektrarna ljubljanska razpisuje dobavo treh oljnih stikal. Ponudbe na naslov mestne elektrarne do 6. marca.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 25. februarja ponudbe za dobavo 10.000 m hrastove skorje, jeklenih ploščic, vijakov z maticami, žlčne mreže, krogličnih ležajev; do dne 4. marca za dobavo papirja za kopiranje in platnenega ščitnika.

Direkcija drž. rudnika v Kaknju sprejema do 25. februarja ponudbe za dobavo žag, ključev za vijake ter raznega električnega materiala.

LICITACIJE:

Razpisane so ofertne licitacije za dobavo svežega govejega mesa za **čas od 1. aprila do 30. septembra** za potrebe vojaštva, in sicer: **dne 22. februarja** v Celju in Škofji Loki; **dne 24. februarja** v Ljubljani in Slov. Bistrici; **dne 26. februarja** v Mariboru in Bohinjski Beli; **dne 27. februarja** v Ptuju, Novem mestu in Mojstrani.

Dne 5. marca se bo sklepala v Intendanturi dravske divizijske oblasti v Ljubljani prva pogodba za čiščenje dimnikov v ljubljanski garniziji.

Dne 1. marca bo pri Upravi vojno-tehničnega zavoda v Kragujevcu ofertna licitacija za dobavo lepila, voska, raznih olj in vazelina, bencina, petroleja, nafte, raznih cevi.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3

Telefon št. 22-72.

Zunanja trgovina

Rektor visoke rudarske šole v Přibramu dr. Stočes je izjavil, da bi morala Češkoslovaška uvažati iz Jugoslavije mnogo več rud. Jugoslavija je tipična rudarska dežela ter izvažajo iz nje rude Angleži, Belgijci, Francozi, Nemci, Madjari in Avstrijci. Če bi Češkoslovaška povečala svoj uvoz rud iz Jugoslavije, potem bi mogla izvažati v Jugoslavijo tudi več svojih industrijskih izdelkov.

Italijanski listi pišejo, da bo po poteku sedanje začasne trgovinske pogodbe med Jugoslavijo in Italijo sklenjena **trajna trgovinska pogodba med obema državama.** Italija želi, da bi nastali zopet isti trgovinski odnošaji med obema državama, kakor so vladali pred sankcijami.

Saldo naših terjatev proti Nemčiji se je dvignil na 27 milijonov mark. Naš aktivni saldo proti Italiji (stare terjatve) znaša 47 milijonov lir.

Prizad je odstopil našim izvoznikom 200 vagonov pšenice po ceni 170 din za 100 kg za izvoz v Albanijo.

939 ladij z 2'11 milijona ton nosnosti je bilo zgrajenih na vsem svetu leta 1936.

Tretji največji avtomobilski koncern v Ameriki Chrysler je dosegel lani 62,1 milijona dolarjev čistega dobička, skoraj še enkrat več ko leta 1935.

Potrošnja kavčuka je lani na vsem svetu narasla za 77.864 na 1,02 milijona ton.

Japonska vojna industrija se je v zadnjih treh letih silno razvila, da more sedaj na leto izdelati že do 1700 tankov, 3.500 letal, 12.000 letalskih motorjev, 1500 oklopnih avtomobilov, 10.000 topov, 150.000 strojnih pušk in 1000 traktorjev.

V ameriških premogovnikih je nevarnost splošne stavke, ker so bila pogajanja med delavci in lastniki premogovnikov glede zvišanja delavskih mezd brezuspešna.

Prof. Degen Friderik

Reklamno pravo

(Dalje)

Zelo važen je **člen 129**: Noben imetnik obrta nima pravice, zaradi reklame v napisu svojega lokala, v katerem izvršuje obrt, v okrožnicah, pečatih, objavah, cenovnikih protipravno rabiti ime, firmo ali drugo označbo drugega domačega podjetja ali neresnično označiti te podatke; to ni dejansko dopustno niti tedaj, če se pri tem kaj izpusti, doda ali izpremeni, ako se ne more ta razlika opaziti ob navadni pazljivosti, tako da utegne zavesti v zmoto.«

Proti temu členu se pogostokrat greši, ker se zlasti uporabljajo slične označbe za blago, kakor Modion — Nodion, Teraklit — Slavoklit, itd. ali rabijo slični žigi, kokoš — petelin, dalje slična barva omota in drugo.

§ 143/4 ... Trgovinski potniki smejo nuditi blago le v prostorih trgovca: »Trgovinski potniki ne smejo ob tem potovanju po svojih poslih sprejemati, niti oglašati, da sprejemajo naročila v kraju stanovanja, niti v svojem stanovanju prevzemati naročil niti razkazovati svojih vzorcev«.

§ 143/6 ... »Prepovedano je prirejati poedine razstave blaga ali vzorcev poedinih imetnikov obrti zunaj njih lokalov. Občno upravno oblastvo sme izjemoma dovoliti prirejanje takih razstav na svojem območju domačim proizvodnikom za lastne proizvode, toda ti ne smejo blaga na razstavi prodajati. Ne spada pa pod to prepoved, imeti izložbe zunaj lokalov.«

§ 144. »Inozemska podjetja in njih trgovinski potniki smejo iskati v državi naročil samo, če spravijo svoje delo v sklad z odredbami trgovinske pogodbe z državo, v kateri je sedež njihovega obrta. Ti potniki ne smejo iskati naročil za dela, ki bi jih njihova podjetja opravljala v državi. Prepovedano je prirejati posebne razstave inozemskih podjetij in njih potnikov.« Udejstvovanje inozemskih trgovinskih potnikov zavisi tedaj od tozadevnih določb v trgovinskih pogodbah.

§ 150 govori, da se smejo za določene obrti, zlasti za one, kjer se prodajajo življenjske potrebščine, dalje za kopališča, dimnikarske obrate, za prevozniške obrte itd. predpisati maksimalne cene, odnosno ceniki. Ta člen ima namen regulirati cene določenih obratov. Dalje pravi isti člen, da so dolžni izvešati imetniki nekih obratov, kakor so gostilne in branjarije, cene tako, da jih kupec ali gost lahko vidi.

Členi 152 do 157 govore o **odpiranju in zapiranju lokalov.** Tudi v tej smeri se lahko greši proti dobrim običajem in se tako ustvarja nekaka nečedna tekma. Lokali morajo biti zaprti od 20. do 5. ure, seveda pa obstoje za nekatere obrate izjeme (n. pr. gostilne).

Naslednje poglavje, ki govori o **razprodajah**, je zelo važno. To poglavje regulira že zelo udomačene razprodaje, zlasti pa izrečno predpisuje, kedaj smejo biti razprodaje. To točno normira člen 158., ki pravi: »Razprodaje zaradi tega, da bi se čim hitreje na drobno razprodalo blago ali se razprodale druge stvari, ki so v zvezi z opravljanjem obrta, ne glede na naziv, s katerim se opravlja, se smejo začeti samo s predhodno odobritvijo pristojnega občnega upravnega oblastva prve stopnje (sresko načelstvo, policija). Po zaslišanju pristojne zbornice se da ta odobritev samo ob lastnikovi smrti, preselitvi obrta iz kraja, prostovoljni opustitvi obrta ali branše, označene v pooblastitvi ali dovolitvi, in končno zbog elementarne nezgode.« Važni so še členi 163, 164 ter 168.

§ 163: »Za razprodajo blaga, celoma ali deloma kupljenega na javni licitaciji, se dovolitev ne sme dati.«

§ 164: »V lokalu, kjer je razprodaja, se sme imeti na prodaj samo ono blago, ki je prijavljeno v spisku za razprodajo.«

§ 168: Ta člen izrečno citira izraz reklame, ko pravi: »Brez odobritve razprodaje je **prepovedana vsaka reklama**, s katero bi se hotelo ustvariti v javnosti prepričanje, da bo v določenem obrtnem lokalu razprodaja. Istotako je prepovedana vsaka raba besede razprodaja in podobno radi reklame.« Proti členoma 158. in 168. se ponovno greši v našem poslovnem svetu. Dobro je znano, da je neka znana firma ponovno oznanjala razprodaje, ki pa niso bile v skladu s paragrafoma 158. in 168. Posledica je bila, da je bilo tej firmi prepovedano obratovanje v smislu končnih določb O. Z. Vendar pa je bila ta odločitev od višjega upravnega oblastva razveljavljena zaradi formalnih pogrešk in drugačnega tolmačenja zakona.

Namen razprodaje mora biti tedaj vsaj opustitev trgovine, če pa se reklamira razprodaja radi zmanjšanja zimske zaloge, to ni absolutno v nasprotju s členoma 158. ter 168., lahko pa seveda je, ker se s tem vendar ustvarja neko prepričanje.

Paragrafi 176.—186. iz poglavja: **Obrti brez stalnega poslovališča** (lokala), govore o takozvani potujoči trgovini, čez katero je pri nas upravičeno toliko pritožb. Potrebno je posebno dovoljenje, ki se pa izda prvenstveno le za kmetijske pridelke in izdelke hišne delavnosti (suho robo). Člen 179. izrečno navaja osebe, ki ne morejo dobiti takšnega dovoljenja in to so: še ne 25 let stari, nalezljivo bolni, osebe pod zaščitnim nadzorom, osebe obsojene zaradi dejanj zoper javno moralo ali koristoljubje, potepuhi, pijanci ter tihotapci.

(Dalje prihodnjič.)

Doma in po svetu

Knez namestnik Pavle je prevzel pokroviteljstvo nad Zvezo češkoslovaško-jugoslovanskih lig v Jugoslaviji.

Lojze Bratuž, slovenski pevovodja v Gorici, je umrl v Gorici kot žrtev nasilja tamošnjih črnosrajčnikov. Ker so peli v cerkvi v Podgori na sveto noč slovensko, so pred cerkvijo zgrabili Bratuža in štiri pevce neki zlikovci, jih odgnali v neko celico, kjer so jih neusmiljeno pretepali. Nato so jim dali piti ricinovo olje, Bratužu pa so vsilili strojno olje, mešano z bencinom. Bratuž, ki je že prej mnogo trpel od teh »kulturnih« zlikovcev, je nato obležal zaradi zastrupljenja. Sedaj je po mnogem trpljenju izdihnil svojo izmučeno dušo. Zločinci seveda niso bili aretirani. Bratuža je nastavil pok. vladika Sedej za profesorja petja v Malo semenišče, sedanji škof Sirotti pa ga je odstavil... Večna slava spominu mučenka Lojzeta Bratuža!

»Hrvatski dnevnik« se je izjavil proti ustanovitvi posebnega propagandnega ministrstva. Upamo, da je s tem predlog dr. Janjića pokopan. Za propagandno ministrstvo res ni v Jugoslaviji nobene posebne potrebe.

Poslanec Nikitović in tovariši so vložili predlog amandmana, da se tudi v naši državi prizna horicontalna lastninska pravica pri hišah, da bi moglo biti vsako nadstropje v hiši last drugega lastnika. Predlagatelji pravijo, da bi se s tem gradbena delavnost silno povečala, kar se je v drugih državah, ki priznavajo tako lastnino, tudi že izkazalo.

Kmetijski minister Stanković je izjavil na shodu v Somboru, da še ni določen datum za volitve v mestne občinske zastope. Po naših informacijah teh volitev letos sploh ne bo.

Zdravstveni dom Aleksandra I. Zedinitelja je bil v nedeljo slovesno otvorjen v **Kranju.** Dom je zgradil OUZD za zavarovance iz Gorenjske, ki jih je v poletni sezoni okoli 13.000. Dom je veljal 1,400.000 din. Dom je moderno opremljen. Bojimo pa se, da se bo kmalu izkazal premajhen, zlasti, če ne dobi Kranj oz. Gorenjska svoje bolnišnice.

Obrtniški vajenski dom v stari šentpetrski vojašnici se mora izseliti do 1. marca. Zavod je lepo uspeval, si pridobil mnogo zaslug ter je bil še nujno potreben, saj je le predobro znano, da je za vajence v Ljubljani še mnogo preslabo poskrbljeno. Zato je obžalovati, da bo morala koristna socialna ustanova prenehati s svojim delovanjem, ker je bilo na neki strani premalo uvidevnosti.

Zagrebški kiparji in slikarji so odklonili soudeležbo na pariški razstavi, ker so bili povabljeni prepozno in ker se je sestavil odbor za prireditev razstave v Jugoslaviji čisto brez njih. Nekateri gospodje v Beogradu se kar ne morejo navaditi manir.

Gradnja paviljonov na nameravanem beograjskem velesejmu je bila na licitaciji oddana za 3,5 milijona din tvrdki »Rasina«. Tvrdka bo zgradila tri paviljone, od katerih bo imel največji 5000 kv. metrov osnovne ploskve. V kratkem bodo licitacije za oddajo gradbenih del za kanalizacijo, vodovod in pota.

100.000 sadik tobaka so zaplenili organi finančne kontrole v koprivniškem in gjurgjevačkem okraju, ki so jih zasadili kmetovalci brez dovoljenja.

Na konferenci ministrstva za kmetijstvo z zastopniki domačih tvornic plugov je bil dosežen sporazum, da se cena plugov zniža od 700 na 450 din franko tvornica.

Znana zagrebška špediterska tvrdka S. Spitzer je pred likvidacijo. Za 27. februarja je sklican občni zbor družbe, kateremu bo predložen predlog o likvidaciji.

V splitsko pristanišče je prišel angleški parnik »Major William«, ki ima 3000 ton in ki je bil kupljen od neke naše paroplovne družbe.

Turška vlada bo naročila v italijanskih ladjedelnicah več ladij. Italija pa bo nabavila v Turčiji večje količine kroma in premoga.

Nemški listi pišejo vedno ostreje proti Angliji, ker ta noče nič slišati o vrnitvi nemških kolonij.

Z zadnjo amnestijo v Italiji je bilo izpuščenih iz zaporov okoli 20.000 obsojencev.

Bivši belgijski zunanji minister Huysman je predložil belgijski vladi obširne dokumente, da je bil v Španiji ubiti belgijski diplomat Borsgrave špion generala Franca. Zunanji minister Spaak je nato izjavil, da bo Belgija vrnila španski vladi plačano odškodnino, če bi se izkazale trditve Huysmana za resnične.

Održonikidze, komisar za težko industrijo v Rusiji, je nenadoma umrl. Bil je eden najboljših Stalinovih sotrudnikov ter je v glavnem njegova zasluga, če je industrializacija Rusije napredovala.

Na madridski fronti je zopet zavladalo zatišje. Le na aragonski fronti se bijejo vroči boji. Baje je v teh bojih padlo že 1500 Francovih vojakov.

V bližini poljske meje pripravljajo sovjeti velike vojaške manevre, ki bodo že prihodnji mesec. Manevri naj dokažejo tehnično premoč sovjetske vojske nad drugimi armadami.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA"

Devizno tržišče

Tendenca stalna.
Promet din 5,667.773'85.

Zadnji borzni teden je zaključil v primeri s predzadnjim tednom z znatno močnejšim deviznim prometom, saj znaša porast skupnih deviznih zaključkov nič manj ko 1314 tisoč dinarjev.

V posameznih devizah je bil zaključen ta-le promet:

Devize:	predzadnji teden	minuli teden	
	(vse v tisočih dinarjev)		
Amsterdam	378	13	
Berlin	903	1542	priv. klir.
Curih	42	180	
Dunaj	1051	1037	inkl. pr. kl.
London	564	1398	inkl. pr. kl.
New York	693	1209	
Pariz	65	124	
Din-deviza	359	143	avstr. pr. kl.
Solun	119	14	boni
Praga	4	8	
Trst	176	—	priv. klir.

Največji dvig prometa pokazujeta devizi **London** in **New York**, saj je bilo samo teh deviz zaključeno v minulem tednu za 1350 tisoč dinarjev več, nego v predzadnjem borznem tednu in je to tudi glavni presežek deviznega prometa. London je bil najbolj trgovan na ponedeljkov borzni dan (15. t. m.), in sicer na bazi din 238'—.

Narodna banka je kot običajno posredovala zopet le v Curihu, Parizu ter Londonu; skupni intervencijski zaključki znašajo 160.000 dinarjev.

Angleški funti so v privatnem kliringu beležili večinoma za denar. Notice privatnih kliringov zadnjega tedna so bile naslednje:

angleški funt		
15. februarja	din 238'—	— —'—
16. februarja	din —'—	— —'—
17. februarja	din 237'20	— 238'80
18. februarja	din 238'—	— —'—
19. februarja	din 238'—	— —'—

avstrijski šiling:		
15. februarja	din 7'80	— 7'90
16. februarja	din 7'81	— 7'91
17. februarja	din 7'90	— 8'—
18. februarja	din 8'02	— 8'12
19. februarja	din 8'02	— 8'12

nemška marka:		
15. februarja	din 12'35	— 12'55
16. februarja	din 12'37	— 12'57
17. februarja	din 12'37	— 12'57
18. februarja	din 12'36	— 12'56
19. februarja	din 12'35	— 12'55

Od 15. do 19. t. m. dosežene tečajne razlike so znatnejše le pri Amsterdamu in Berlinu, ki sta se okrepila — prvi za + 9'50 poena, drugi pa za 1'51 poena, medtem ko se je Bruselj okrepil le za 0'16 poena v tem razdobju. Vse ostale devize so 19. t. m. beležile na bazi notic od 15. t. m., dočim je Curih notiral dosledno brez izprememb.

Devize	1937	Povpr. din	Pon. din
Amsterdam	15. II.	2380'16	2394'76
	19. II.	2389'66	2404'26
Berlin	15. II.	1755'52	1769'40
	19. II.	1757'03	1770'90
Bruselj	15. II.	736'44	741'50
	19. II.	736'70	741'76
Curih	15. II.	996'45	1003'52
	19. II.	996'45	1003'52
London	15. II.	213'51	215'57
	19. II.	213'51	215'57
New York	15. II.	4337'26	4373'57
	19. II.	4337'26	4373'57
Pariz	15. II.	203'32	204'76
	19. II.	203'32	204'76
Praga	15. II.	152'23	153'33
	19. II.	152'23	153'33
Trst	15. II.	229'24	232'32
	19. II.	229'44	232'53

Efektno tržšče

Tendenca za državne papirje zelo čvrsta.

Nalik prejšnjim tednom tudi tokrat ni bilo perfektuirano nobenih zaključkov. Izmed privatnih efektov je beležila ves minuli borzni teden edinole Trboveljska premogokopna družba in dosegla na petkovem borznem sestanku (19. t. m.) za pet točk višji tečaj v povpraševanju (din 235'—) in ponudbi (din 245'—) kot na ponedeljkov borzni dan dne 15. febr. 1937.

Notice državnih vrednostnih papirjev so bile za denar oziroma blago naslednje:

	1937	din	din
7% inv. pos.	15. II.	86'—	87'—
	19. II.	87'50	88'50
8% Blair	15. II.	91'—	92'—
	19. II.	91'—	92'—
7% Blair	15. II.	80'—	82'—
	19. II.	81'—	82'—
7% Seligm.	15. II.	95'—	97'—
	19. II.	94'—	95'—
4% agr. obv.	15. II.	51'—	54'—
	19. II.	52'—	53'—
6% begl. obv.	15. II.	70'—	72'—
	19. II.	72'—	73'—
2'5% vojna škoda	15. II.	392'—	395'—
	19. II.	395'—	400'—

V smislu sklepa borznega sveta od 12. t. m., a temeljem akta Min. fin., Oddelek za državne dolgove in državni kredit, Br. 5024/VI. z dne 8. febr. 1937, pričnо z dnem 15. febr. 1937 kotirati »4% drž. garantirane obveznice za finančno likvidacijo agrarne reforme na veleposestvih« v službeni tečajnici Ljubljanske borze.

Žitno tržišče

Tendenca za koruzo, čvrsta, za pšenico mirna.

Promet je bil tudi to pot zelo slab. Cene so poskočile pri koruzi umetno sušeni za 3 do 4 dinarje, pri času primerno in prekomerno suhi koruzi pa za en dinar pri 100 kg. Oves in ajda sta notirala brez izprememb, dočim se je rž podražila za din 9'— pri 100 kg. Nasprotno pa so beležili nespremenjeno vsi mlevski izdelki.

Na zadnjem borznem sestanku so bile dosežene te cene:

Žito:	din	din
Koruza:		
umetno sušena koruza, dobava promptna, plačljivo proti duplikatu	89'—	91'—
umetno sušena koruza, dobava marec in april 1937, plačljivo proti duplikatu	90'—	92'—
času primerno suha, s kvalitetno garancijo, franko nakl. postaja	79'—	80'—
času primerno suha, s kvalitetno garancijo, franko naklad. postaja, dobava v febr. 1937	80'—	81'—
prekomerno suh činkvantin, letine 1936, zdrav, rešetan, franko naklad. postaja	114'—	115'—
Oves:		
zdrav, suh, rešetan, fco. vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu	117'—	120'—
Ajda:		
zdrava, rešetana, siva, pariteta Ljubljana	125'—	130'—
Pšenica:		
banatska, 79 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja	156'—	158'—
bačka, 78 kg, 2% primesi, zdrava, suha, rešet., plačljivo proti duplikatu, fco nakladalna postaja	158'—	160'—
bosenska, 77 kg, 4% primesi, zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, fco. nakl. postaja	158'—	160'—
prekmurska, 77 kg, 2 odst. primesi, zdrava, suha, rešetana, plačljivo proti duplikatu, franko nakladalna postaja	173'—	175'—
Rž:		
72 kg, 2%, fco. vagon gornjebačka postaja	129'—	130'—
Mlevski izdelki:		
Moka:	din	din
pšenična 0g, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	255'—	260'—
pšenična 0g, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	255'—	260'—
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	235'—	240'—
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	215'—	220'—
Otrobi:		
pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja	101'—	103'—
pšenični, drobni, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, eksl. prom. davek, franko vagon bačka postaja	90'—	92'—

Lesno tržišče

Tendenca še vedno stalna.

V naši lesni trgovini je nastopil nepričakovano slab preobrat, ker je Nemčija skoroda prenehala uvažati les iz Jugoslavije. Vzroki tega zastoja so vsem znani, saj smo jih navedli tudi v našem zadnjem lesnem poročilu. Ker pa italijanski kupci ne dobe potrebnih dovoljenj za uvoz našega lesa v Italijo in zbog tega ne morejo kupovati pri nas blaga, nam preostane le še angleško tržišče, kamor bi lahko plasirali vsaj nekaj izdelanega lesa. Toda naše lesne industrije doslej še niso dobavile Angliji večjih količin naše lesne produkcije, to pa iz razloga, ker angleški trg kupuje blago le v dimenzijah, ki pri nas niso običajne. A to je zopet dokaz več za **našo stalno trditev, da lesni trgovini Slovenije še najbolj konvenira — Italija!**

Največji produkt Slovenije, t. j. tesan les se le malenkostno izvaža in kolikor se ga proda, gre večinoma v notranjost države. Tako je naša domača lesna produkcija v neprestanem zastoju in se nikakor ne more razviti niti v tej smeri, da bi se naš les čim bolj plasiral v Jugoslaviji sami, to pa radi tega, ker je železniška voznina občutno previsoka. **Bil bi že skrajni čas, da se temeljito revidirajo železniške tarife za prevoz slovenskega lesa v južne kraje naše države, ker bi bilo na ta način kaj hitro pomagano obubožanemu prebivalstvu dravske banovine.**

Les

Smreka, jelka:	din	din
Hlodi I., II., monte	85'—	125'—
Brzojavni drogovi	130'—	140'—
Bordonali merkantilni	115'—	135'—
Filerji do 5'/6'	120'—	130'—
Trami ostalih dimenzij	125'—	145'—
Škorete, konične, od 16 cm naprej	270'—	290'—
Škorete, paralelne, od 16 cm naprej	310'—	340'—
Škorete, podmerne, do 15 cm	200'—	240'—
Deske-plohi, kon., od 16 cm naprej	230'—	250'—
Deske-plohi, par., od 16 cm naprej	260'—	300'—
Kratice, za 100 kg	25'—	30'—
Bukev:		
Deske-plohi, naravni, neobrobljeni, monte	235'—	255'—
Deske-plohi, naravni, ostrorobi, I., II.	320'—	340'—
Deske-plohi, parjeni, neobrobljeni, monte	260'—	290'—
Deske-plohi, parjeni, ostrorobi, I., II.	470'—	520'—
Hrast:		
Hlodi I., II.	190'—	220'—
Bordonali	780'—	890'—
Deske-plohi, neobrobljeni boules	860'—	890'—
Deske-plohi, neobrobljeni, I., II.	695'—	795'—
Deske-plohi, ostrorobi (podnice)	795'—	885'—
Frizi I., širine 5, 6 in 7 cm	720'—	790'—
Frizi I., širine od 8 cm naprej	800'—	880'—
Oreh:		
Plohi, neparjeni, I., II.	840'—	920'—
Plohi, parjeni, I., II.	890'—	980'—
Parketi:		
hrastovi, za m²	44'—	54'—
bukovi, za m²	32'—	38'—
Železn. pragi 2·60 m 14×24		
hrastovi, za 1 komad	31'—	35'—
bukovi, za 1 komad	21'—	25'—
Drva:		
hrastova, za 100 kg	12'—	13'—
bukova, za 100 kg	11'—	12'—
Oglje:		
bukovo, za 100 kg	34'—	40'—
»canella«, za 100 kg	40'—	44'—

Radio Ljubljana

Torek, dne 23. febr. 11.00: Šolska ura: V tekstilni tovarni — reportaža — 12.00: Rimski Korsakov: Scherezada, simf. suita — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Zbori (plošče) — 18.00: Radijski orkester — 18.40: Islam pred pragom srednjega veka (Fr. Terseglav) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura: Od St. Popovića do Branislava Nušića — 19.50: Zabavni zvočni tednik — 20.00: Plošče — 20.10: Kleist: Razbiti vrč, veseloigra — 21.30: Rich. Strauss: Burke Tilla Eulenspiegla (plošče) — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Radijski orkester.

Sreda, dne 24. febr. 12.00: Španjolske pesmi in španjolski plesi (plošče) — 12.45: Vreme, poročila — 13.00: Čas, obvestila — 13.15: Radijski orkester — 14.00: Vreme, borza — 18.00: Mladinska ura: Kaj moram vedeti o državi (dr. Karol Capuder); Preprosta vezava knjige (Miroslav Zor) — 18.40: Delavska ura: Minimalna delavska mezda (Filip Uratnik) — 19.00: Čas, vreme, poročila — 19.30: Nac. ura: Problemi jugoslovanske kinematografije (Karlo Kocjančič) — 19.50: Šahovski kotiček — 20.00: Pevski koncert ge. Franje Bernot-Golobove, sodeluje radijski orkester — 22.00: Čas, vreme, poročila — 22.15: Duo na harmoniki (brata Golob).

KLIŠEJE
vseh vrst po fotografijah ali risbah izvršuje najsolidnejše klišarna
ST-DEU
LJUBLJANA
DALMATINOVA 13

LIPSKI SPOMLADNI SEJEM 1937
(Leipziger Frühjahrsmesse 1937)
Začetek 28. februarja
60% popusta na vozovnicah na nemških železnicah, znaten popust v drugih državah
Vsa pojasnila dajeta častna zastopnika:
Ing. G. TONNIES, Ljubljana, Tyrševa 33, tel. 27-62
JOSIP BEZJAK, Maribor, Gosposka 25, tel. 20-97
in ZVANIČNI BIRO LAJPCIŠKOG SAJMA, Beograd, Knez Mihajlova 33/I, tel. 24311

Izdajatelj »Konzorcij Trgovskega lista«, njegov predstavnik dr. Ivan Pless, urednik Aleksander Železnikar, tiska tiskarna »Merkur«, d. d., njen predstavnik Otmar Mihalek, vsi v Ljubljani.